

Patientstatistik 2016

Arbets- och miljömedicinska mottagningen

Författare:

Carolina Bigert, Överläkare, Med Dr, CAMM Stockholm

Alkistis Nalbanti, Statistiker, CAMM Stockholm

Titel: Patientstatistik 2016. Arbets- och miljömedicinska mottagningen

Författare: Carolina Bigert och Alkistis Nalbanti

Centrum för arbets- och miljömedicin • Solnavägen 4 • 113 65 Stockholm

tel 08–123 400 00 • camm.sll.se

Rapporten finns även på vår webbplats camm.sll.se

ISSN: 1651-0321

Innehåll

INLEDNING	4
HUR MÅNGA PATIENTER?	4
VILKA ÄR ORSAKERNA TILL REMISSERNA?	5
VEM REMITTERADE PATIENTERNA?	7
VILKA HAR DELTAGIT I PATIENTUTREDNINGARNA?	8
HUR BEDÖMDES SAMBANDET MED ARBETS- ELLER OMGIVNINGSMILJÖN?	9
SAMMANFATTNING	9

Inledning

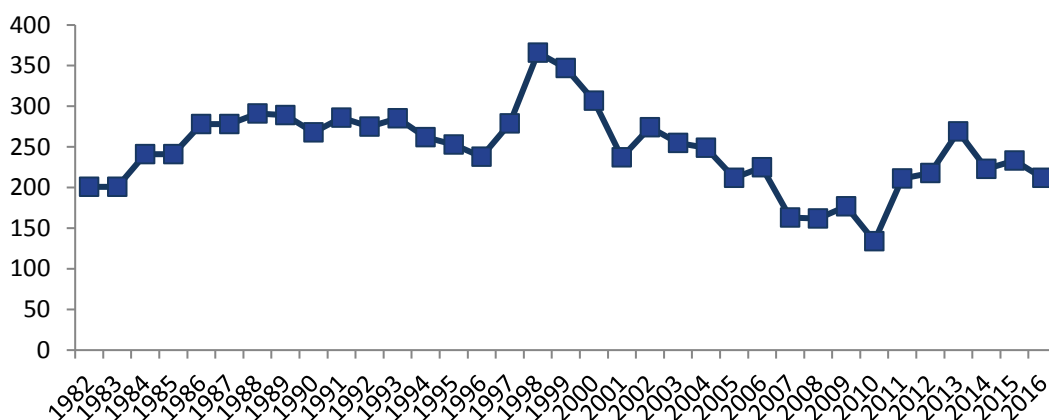
Här presenteras en sammanställning av verksamheten under 2016 vid den Arbets- och miljömedicinska patientmottagningen vid Centrum för arbets- och miljömedicin, Stockholms läns landsting. Vid mottagningen utreds patienter med besvär som misstänks bero på arbets- eller omgivningsmiljön, efter remiss från läkare. Vi tar huvudsakligen emot patienter från Stockholms län. Vid mottagningen finns läkare, sjuksköterska, yrkeshygieniker, miljöhygieniker, ergonom, psykolog och kurator.

Syftet med sammanställningen är att få en överblick över verksamheten, följa förändringar i antal patienter, panoramata av orsaker till remittering, vilka som remitterar, och hur sambandet mellan sjukdomar och arbetet eller omgivningsmiljön bedöms. Vi övervakar också väntetider och hur lång tid utredningen tar.

Hur många patienter?

Under 2016 hade vi 212 nybesök hos läkare vid mottagningen (232 nybesök 2015). Ytterligare 22 utredningar genomfördes telefonbaserat (utan remiss) till gravida (19 gravidutredningar 2015) som undrat över risker i samband med arbetet eller omgivningsmiljön. Sedan 2015 hänvisas gravida som har frågor kring exponering i arbetsmiljön i första hand till företagshälsovården om sådan finns. Tidstrenden i antalet nybesök (gravidutredningar ej inkluderat) på mottagningen presenteras i figuren nedan:

Antal nybesök per år, 1982-2016

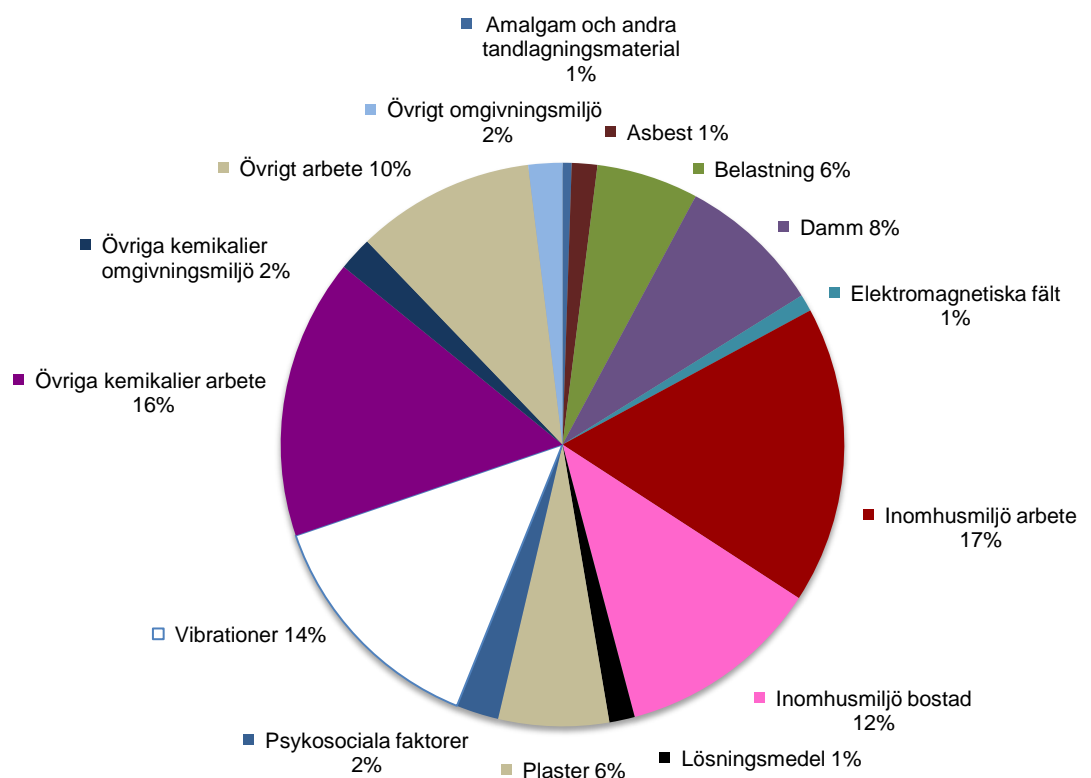

Räknat på de senaste 17 åren (2000 - 2016) har antalet nybesök legat på i medeltal 215 per år, vilket är ungefär i nivå med antalet nybesök 2016. Statistiken fram till

och med 2007 avser dock enbart den Arbetsmedicinska mottagningen och från och med 2008 en sammanslagen Arbets- och miljömedicinsk mottagning. Yrkesmedicinska kliniken vid Huddinge sjukhus slogs samman med den i Solna 1997. Statistiken från och med 1998 avser därför hela länets nybesök medan den för perioden 1982 - 1997 enbart avser den norra länsdelen.

Vilka är orsakerna till remisserna?

Fördelningen av olika exponeringar bland dem som remitterats till vår mottagning och som kommit på nybesök 2016 framgår av följande diagram:

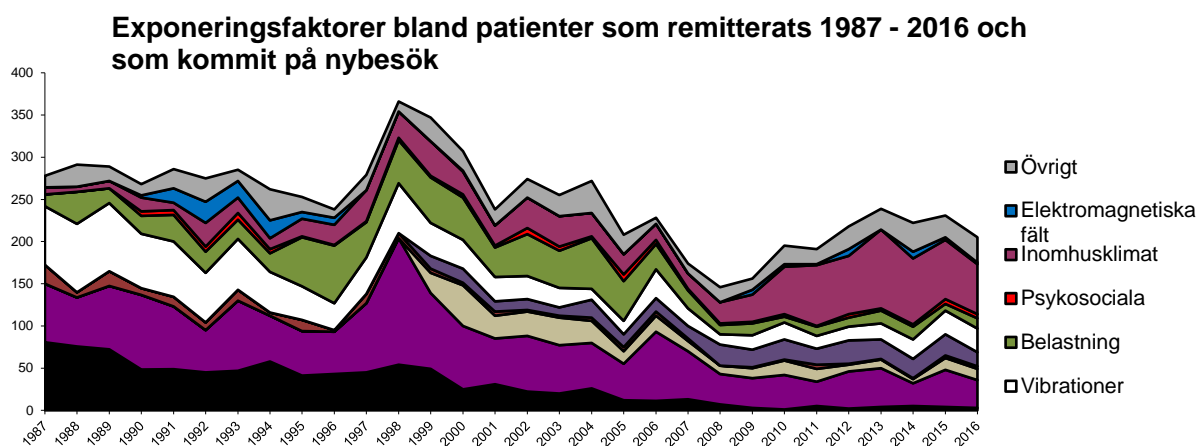

Frågeställningar kring inomhusmiljö dominerar fortfarande (totalt 29 % 2016 jämfört med 30 % 2015). Det är både utredningar kring exponering från dålig inomhusmiljö på arbetet (17 %) och i bostäder (12 %) som efterfrågas. Frågeställningar kring olika typer av kemikalier i arbetsmiljön är fortfarande en av de största grupperna (16 % för kemikalier utöver plaster och lösningsmedel). Andelen remisser med frågeställningar kring exponering för damm (8 %), vibrationer (14 %) och plaster (6 %) ligger väsentligen oförändrat jämfört med föregående år (10 %, 12 % respektive 6 % 2015) och har ökat något för belastning (6 % 2016 jämfört med 3 % 2015). Andelen remisser med frågor kring psykosociala faktorer är fortfarande låg, liksom för lösningsmedel. Vi

hade två patienter med frågeställning elektromagnetiska fält (3 patienter 2015), en patient med frågeställning kring amalgam och andra tandlagningsmaterial, och tre om asbest.

Sedan 2009 redovisas "Amalgam och andra tandlagningsmaterial" separat. Tidigare ingick dessa i gruppen "Övrigt" (vid presentation av panoramat över tid nedan är dock amalgam fortfarande inkluderat i gruppen "Övrigt"). Före 1998 fanns en egen grupp för "Bildskärm" men nu ingår bildskärm i gruppen "Elektromagnetiska fält". Gruppen "Inomhusklimat" är numera uppdelad i "Inomhusmiljö arbete" och "Inomhusmiljö bostad" (men vid redovisning av förändringar i panoramat nedan är dessa två grupper hopslagna) och gruppen "Övrigt" är uppdelad i "Övrigt arbetsmiljö" respektive "Övrigt omgivningsmiljö" (även dessa två grupper är hopslagna vid redovisning av panoramat över tid).

Förändringar i panoramat jämfört med tidigare år framgår av följande diagram:

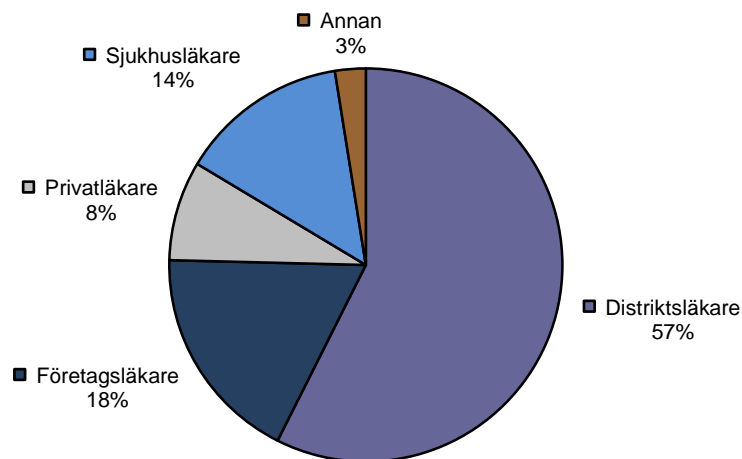

I ett längre tidsperspektiv ser vi en sjunkande trend avseende frågor kring exponering för organiska lösningsmedel, belastning och asbest samt en ökande andel frågor kring inomhusklimat.

Vem remitterade patienterna?

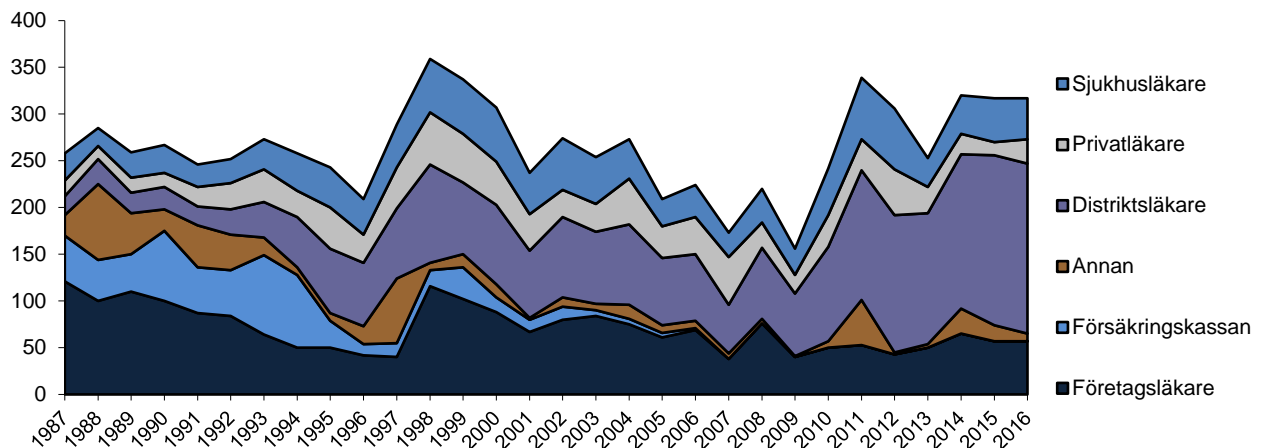
Fördelningen bland inremitterande läkare framgår av följande diagram:

Inremitterande läkare 2016 för alla inkomna remisser

Distriktsläkare/allmänläkare stod för den största andelen av remisserna vilket motsvarade 57 % av remisserna (57 % även 2015), följt av företagsläkare, sjukhusläkare och privatläkare. Bland sjukhusläkare är det till stor del läkare vid lung- och allergikliniker som remitterar. Tidstrender i vilka som remitterar framgår av följande diagram:

Inremitterande läkare 1987-2016 för alla inkomna remisser

I ett längre tidsperspektiv ses att allmänläkarna/distriktsläkarna har stått för en ökande andel av remisserna medan företagshälsovården har en något minskande andel. Försäkringskassan remitterar inte längre patienter till mottagningen.

Vilka har deltagit i patientutredningarna?

Alla patienter har vid de 212 nybesöken träffat och utretts av **läkare**.

- Av dessa var det 112 patienter som efter läkarbesöket utreddes av **yrkeshygieniker** avseende exponering för kemiska eller fysikaliska arbetsmiljöfaktorer (jämfört med 132 patienter 2015) och 23 utredningar föranledde arbetsplatsbesök (45 arbetsplatsbesök 2015).
- Det var 26 patienter som utreddes av **miljöhygieniker** avseende exponering för miljöfaktorer (29 patienter 2015) och 24 hembesök gjordes under året (24 hembesök även 2015).
- Det var 12 patienter som utreddes av **ergonom** avseende exponering för belastning i arbetet (10 patienter 2015) och ett arbetsplatsbesök gjordes (ett arbetsplatsbesök även 2015).
- Utredning eller bedömning med nybesök hos **psykolog** gjordes för 17 patienter (17 patienter även 2015) varav 5 gjorde psykosociala sambandsutredningar med MiiNA-metoden (avseende t ex arbetsrelaterad stress) och en av dessa var remitterad direkt till psykolog. Psykolog har dessutom haft 104 återbesök under året inkluderande stöd, KBT-kontakter, arbetsskadeutredningar och MiiNA-utredningar (153 återbesök 2015).
- **Kurator** har haft 10 nybesök och 3 återbesök för bl.a. information om sjuk- och arbetsskadeförsäkringar, yrkesrådgivning och fortsatt stöd (13 nybesök 2015).
- I flertalet patientutredningar har vår **sjuusköterska** utfört blodprovstagning, lungfunktionsundersökning med spirometri och/eller exhalerat NO.

Vid de 22 graviditetsutredningarna har samtliga patienter fått rådgivning av läkare varav yrkeshygieniker gjort exponeringsutredning för 6 patienter inklusive 2 arbetsplatsbesök (7 exponeringsutredningar 2015).

Hur bedömdes sambandet med arbets- eller omgivningsmiljön?

Vid utredningar som avslutades under 2016 (graviditetsutredningar ej inräknade) bedömdes sambandet mellan sjukdom och arbets- eller omgivningsmiljön som säkert eller sannolikt i 58 %, mindre troligt eller säkert ej i 40 % och som ej bedömbart/ej aktuellt i 2 % av utredningarna, vilket motsvarar en nästan lika stor andel som bedömts ha säkert eller sannolikt samband 2015 då motsvarande andel var 62 %.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis har vi under 2016 handlagt 212 nybesök hos läkare, varav 112 patienter även utretts av yrkeshygieniker, 26 av miljöhygieniker, 12 av ergonom, 17 av psykolog och 10 har träffat kurator. Psykolog har också haft en egen utredning och sammanlagt drygt 100 återbesök för redan pågående och nya patienter. Sjuksköterska har medverkat i flertalet utredningar. Vi har dessutom genomfört 22 graviditetsutredningar. Andelen remisser med frågeställningar kring inomhusmiljö har varit fortsatt hög både för inomhusmiljö på arbetsplatser och i bostäder. Det är fortfarande vanligt med frågor kring exponering för vibrationer och kemikalier i arbetsmiljön. För damm, plaster och belastning finns en lite lägre men jämn tillströmning av remisser. Allmänläkarna är fortfarande den dominerande gruppen av inremitterande läkare och företagsläkare är den näst största gruppen.